

Marek K. — Eine Pseudopest-vakzine F des Geflügels durch einen virulenten Virus verunreinigt.

Es werden beschrieben zwei Fälle einer Verunreinigung mit virulentem Viruspest des peroralen auf dem lentogenischen Stamm F basierten Antipestvakzins. Die allgemein üblichen Kontrollmethoden der Vakzine haben keine Verunreinigung festgestellt. Die Verimpfung vom verunreinigten Vakzin auf einige Tausend Kücken offenbarte anfänglich keine Anwesenheit des virulenten Infektionserregers. Diese Erscheinung wird vom Verfasser als Interferenz erklärt.

Der frische, verunreinigte doch im Kühlraum aufbewahrte Impfstoff, enthält eine grosse Menge der virulenten Virusmoleküle. Daher die ersten interferieren die zweiten im Organismus. Im Laufe der Zeit und besonders unter der Wirkung der hohen Temperatur der Umgebung, im Moment wo das Vakzin verdünnt zur Anwendung bereit gestellt wird, ändert sich das Quantumverhältnis zu Gunsten des virulenten Virus und es kommt zum Ausbruch der Krankheit. Erst das Einführen des virulenten Gehirntestes auf eintägige pestempfindliche Kücken laut Hanson, erblaut Beseitigung derartiger Überraschung.

JADWIGA STEFFEN

Przypadek wąglika w fermie norek

Z Wojewódzkiego Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Katowicach
Kierownik: doc. dr JERZY SZAFŁARSKI

Wrażliwość zwierząt futerkowych na zakażenie laszczką wąglika nie jest jednakowa. Lisy i piesaki, podobnie jak lisy dzikie są mało wrażliwe na zakażenie wąglikiem, natomiast wrażliwość norek jest duża.

Sprehn i Albrecht opisali w 1931 r. pierwszy przypadek wąglika norek w Niemczech (z ogólnej liczby 12 norek padło 8 sztuk). W tym samym roku *Mayer* (Niemcy) opisał przypadek wąglika w fermie norek, gdzie po skarmieniu mięsa padłej krowy padły na drugi dzień 3 norki. Z norek tych jak i z pozostałego mięsa krowy wyhodowano laszczki wąglika. W ciągu 6 dni po skarmieniu mięsa pomimo zastosowania surowicy przeciwwąglikowej padały dalsze sztuki. Na ogólną ilość 25 sztuk padło 13 norek, w tym 2 samce i 11 samiczek. Autor podkreśla większą wrażliwość norek ciężarnych w odróżnieniu od ciężarnych samic innych gatunków zwierząt.

Grener, Averil W. (1939) opisuje epizootię wąglika w Ameryce w 6 fermach norek, gdzie z ogólnej liczby 1.290 norek padło 320 sztuk.

W jednej fermie, w której zastosowano surowicę przeciwwąglikową straty były mniejsze, na pozostałych, gdzie leczenia nie przeprowadzono, straty dochodziły do 32,5%. Norki padały nagle bez uprzednich objawów w ciągu 2—4 dni po nakarmieniu zakażonym mięsem.

Na jednej z tych ferm podano w karmie niedużą ilość zakażonego mięsa i padły tam tylko samiczki kryte krótko przed zakażeniem. Momentem usposabiającym było, jak przypuszcza autor zmęczenie aktem krycia oraz pogryzienie przez samców.

Pomimo dużej wrażliwości norek na zakażenia laszczkami wąglika, nie wygląda on groźnie w ujęciu statystycznym. Np. w zestawieniu chorób norek (Dolna Saksonia — Niemcy) sporządzonym przez *Löligera* z lat 1952—1954 nie podano ani jednego przypadku wąglika. Dopiero w zestawieniu następnym z lat 1955—56, 2,6% chorób zakaźnych przypada na wąglik. Biorąc zaś ogólną ilość norek dostarczonych do badania procent ten zmniejszył się do cyfry 0,7.

Dane statystyczne, które sporządziłam z materiałów Wojewódzkiego Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Katowicach za okres od 1954—1959 r. zbliżone są do wyników *Löligera*. Na 1.200 norek dostarczonych w tym czasie do badania stwierdzono wąglik o 0,5% zwierząt. Uwzględniając zaś tylko choroby zakaźne, procent norek u których stwierdzono to schorzenie wyniósł 3,1 (zbliżony do niemieckich).

U norek hodowlanych zakażenie wąglikiem dochodzi do skutku wyłącznie na drodze pokarmowej. Niski procent wąglika u norek w zestawieniach statystycznych należy odnieść do ostrych przepisów sanitarnych oraz szczepień ochronnych zwierząt gospodarskich na terenach zagrożonych. Sprawilo to, że wąglik stał się rzadko spotykaną jednostką choro-

bową, a co za tym idzie możliwości zakażenia się norek są znikome. W wyjątkowych tylko wypadkach mięso pochodzące od zwierząt chorych na wąglik zdoła ominąć kontrolę sanitarną.

Poza mięsem, źródłem zakażenia mogą być zakażone wąglikiem mączki mięsne, kostne lub zanieczyszczone ziarno czy też produkty mączne.

Okres inkubacji wąglika u norek jest krótki 2—3 dni. Przebieg choroby jest nadostry lub ostry, typowych objawów klinicznych brak, przypominają one inne ostre choroby zakaźne. Śmiertelność jest duża (8 sztuk padłych z 12 — *Sprehn*, 15 z 30 — *Meyer*, 23 z 400 — *Paille*).

Bardziej charakterystyczne są zmiany sekcyjne. Tkanka łączna podskórna jest przekrwiona, mięśnie są ciemno zabarwione, krew jest ciemna, lakowata, wybroczyny pod błonami surowiczymi, krwawy mocz w pęcherzu, śledziona jest silnie powiększona, miąższ jej jest rozplywający się. Badanie laboratoryjne stawia ostateczną diagnozę.

Przypadek własny: W listopadzie 1958 r. w fermie liczącej 80 norek przeznaczono na wieczorną karmę dla norek 8 kg mięsa, w tym 7 kg mięsa skarmianego od kilku dni oraz 1 kg żeber (kości wraz z mięsem) pochodzących z nowo zakupionej padłej krowy. Stanowiło to dodatek kości do mieszanki karmowej. Następnego dnia przed południem znaleziono 7 padłych norek w różnych punktach fermy. Podejrzuwając, że norki uległy zatruciu pokarmowemu usunięto resztki niewyjedzonej karmy z karmidelek i podano norkom płatki owsiane z mlekiem. Padłe norki właściciel dostarczył do W.Z.H.W. Na sekcji stwierdzono silnie powiększoną śledzionę koloru ciemno-wiśniowego wysuwającą się z jamy brzusznej. Śledziona była powiększona 20-krotnie (normalna śledziona norki waży około 1 g., śledziony badanych norek ważyły ponad 20 g.). Naczynia żyłne widoczne w jamie brzusznej były silnie wypełnione ciemną krwią, wątroba obrzękła i przekrwiona, mięśnie zabarwione ciemno-czerwono. Badania mikroskopowe, próba Ascoli'ego, próba biologiczna na myszach oraz posiewy dały wyniki dodatnie — stwierdzono wąglik. W dwa dni później dostarczono dalsze padłe norki, oraz próbki mięsa 2 krów znajdujących się w magazynie fermy. U dostarczonych norek oraz w próbie mięsa z jednej krowy stwierdzono wąglik (w mięsie drugiej krowy wąglika nie stwierdzono). Od krowy, u której stwierdzono wąglik pochodził, jak podano w wywiadzie, wspomniany kilogram kości, który dodano do karmy. Na podstawie wywiadu stwierdzono, że ze stanu 80 norek zaobserwowano chorobę u około 50 sztuk. Objawiała się ona brakiem ruchliwości, osowiałością, norki nie wychodziły z domków, pozwalały się chwycić rękami. Padło w ciągu 3 dni 26 sztuk. Zalecono podać wszystkim norkom penicylinę i surowicę przeciwwąglikową. Leczenie zastosowano na 3 dzień po skar-

mieniu zarażonego mięsa, a w dwa dni od pierwszych padnięć. Podano wszystkim norkom po 100.000 jednostek penicyliny oleistej przez 3 dni z rzędu. Według informacji właściciela, po pierwszym zastrzyku penicyliny padnięcia ustały. Surowicę przeciwwąglkową zdodano uzyskać dopiero po kilku dniach, tak że podano ją norkom w szóstym dniu choroby (4 ml na sztukę jednorazowo) po kuracji penicylinowej, gdy już od dwóch dni nie było padnięć. Ogółem padło 26 norek ze stanu 80 sztuk, co stanowi 32,5%. Na całej fermie przeprowadzono dokładną dezynfekcję 4% roztworem sody kaustycznej, a następnie przeorano głęboko teren. Dalszych przypadków węgla w tej fermie nie obserwowano.

Dyskusja. Analizując powyższy przypadek należy podkreślić wrażliwość norek na zakażenie stosunkowo małą ilością zarazka (1 kg kości na 80 norek stanowi około 12 g na sztukę), różny okres inkubacji u poszczególnych sztuk — zachorowania ciągnęły się 3 dni, oraz wyraźną odporność osobniczą, 37% pogłowia nie zdradzało objawów chorobowych. Penicylina zastosowana wcześniej zmniejszyłaby prawdopodobnie znacznie straty, tak że nasuwa się wniosek stosowania jej przy takich nagłych padnięciach od razu, nie czekając na wynik badania laboratoryjnego.

Na marginesie dodam, że opisany przypadek węgla zdarzył się w terenie, gdzie dotychczas węgiel nie był notowany. Zawleczenie węgla wiąże się prawdopodobnie z wyjątkowo silną powodzią, która nawiedziła te tereny kilka miesięcy przedtem.

Piśmiennictwo

1. Almeyeff H.: Anthrax beim Vogel, Dtsch. tierärztl. Wschr. 375—376 (1936).
2. Cino P. E. et Fabiani G.: Sur L'immunité anticharbonneux naturelle chez la poule, 331—333 (1933).
3. Giraud, Spechlin: Sur une épidémie locale de charbon bacteridien guérie par la penicilline associée aux sulfamides (Cath. de Med. Vet. XII (1948).
4. Grener, Averil V.: Antrax in mink (Mustella vison) J. of Hyg. 39, 149—150 (1939).
5. Jezić I.: Eine Milzbrandzootie in einem Zirkus, Jugoslaw. Vet. Glasnik 9, 177 (1929).
6. Keller A.: Die Nerzzucht, Hamburg (1958).
7. Kennedy A. H.: The Mink in Health and Disease, Kanada (1951).
8. Lubaszenko S.: Choroby Zwierząt Futerkowych, Warszawa (1955).
9. Meyer: Milzbrandseuche in einer Pelztierfarm, Berlin tierärztl. Wschr. II 686 (1931).
10. Schaaf J.: Milzbrand bei Dachsen Mardern und Frettchen. Tierärztl. Rdsch. 514—515 (1941).
11. Varhanik: Über die Empfänglichkeit der Katzen für Milzbrand. Zverol rozpr. N. 21, 22, 23, 17 S (1928).
12. Villemain M.: Le vison — Elevage — Pathologie, Paryż (1956).

Adres autora: dr Jadwiga Steffen, Katowice — Ligota, ul. Zadole 11 m. 2.

Стефен Я. — СЛУЧАЙ СИБИРСКОЙ ЯЗВЫ В ФЕРМЕ НОРОК.

Автором описан случай антракса в ферме выхаживающей 80 норок.

MARIA SZEMBEROWA

Kilka uwag w sprawie występowania i leczenia schorzenia o objawach przewlekłego zakaźnego nieżytu dróg oddechowych u kur

Z Zakładu Epizootiologii Wydziału Wet. WSR w Lublinie
Kierownik: prof. dr STANISŁAW KRAUSS

W okresie jesienno-zimowym daje się zauważyć zmniejszoną produkcję artykułów drobiarskich, co jest m. in. wynikiem schorzeń, które w tym okresie atakują drób. Powoduje to poważne straty ekonomiczne.

Причиной инфекции была примесь к кормовым рационам костей (1 кг) коровы зараженной антраксом.

Из числа 50 норок заболевших антраксом пало в первые сутки 7 животных, в течение дальнейших 3-х дней еще — 26 штук.

На второй день после начала падежа применялся в качестве лечебного средства маслянистый пеницилин в дозе 100 тыс. ед. ежедневно на каждую больную норку, в течение 3-х очередных дней.

В первый день после дачи пеницилина падеж прекратился.

Steffen J. — A case of anthrax on a farm of minks.

A case of anthrax is described on a farm of minks, where 80 animals were kept. The infection took place after a food mixture was given to the animals. The mixture contained bones (1 kg) from a cow which succumbed to anthrax. The next day seven minks died. A total number of 50 animals were infected out of which 26 minks died on the third day after the infected food was given. The treatment was initiated two days following the first fatal cases. During three days, oil penicillin, 100.000 I. U. per day was administered to every animal. On the first day of the administration of penicillin fatal cases ceased to occur.

Steffen J. — Cas de charbon dans un élevage de visons.

Un cas de charbon dans un élevage de visons comptant 80 animaux fut décrit. L'infection était causée par un mélange alimentaire, contenant des os (1 kg) provenant d'une vache qui avait péri de charbon. Le jour suivant 8 visons périrent. En tout, environ 50 animaux furent malades, desquels 26 périrent au cours de trois jours. La thérapie fut commencée deux jours après les premiers cas. On appliqua la pénicilline huileuse en doses de 100.000 unités pour un animal en un jour, pendant trois jours de suite. Dès le premier jour de la thérapie, les animaux ne périssaient plus.

Steffen J. — Milzbrandfall in einer Nerzenzucht.

Ein Milzbrandfall wurde in einer 80 Tiere zählenden Nerzenzucht beschrieben. Die Ansteckung erfolgte nach dem Verabreichen einer Futtermischung mit 1 kg Knochen von einer an Milzbrand verendeten Kuh. Nächsten Tag verendeten 7 Tiere. Im Ganzen erkrankten 50 Nerze wobei im Laufe von drei Tagen nach der Verfütterung des infizierten Futters sind 26 Tiere umgestanden. Die Behandlung wurde nach zwei Tagen nach den ersten Todesfällen in Kraft gesetzt. Dieselbe bestand in der Anwendung von Penicillin von 100.000 Einheiten pro Tier drei Tage hindurch. Schon nach dem ersten Tag der Behandlung wurden keine Todesfälle wahrgenommen.